

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A hivatali titok, mint a bűnüldözés akadályá.

Irta: *Soltész Imre* csendőrfőhadnagy.

A nyomozó csendőr első kötelessége meggyőződni a felől, hogy vajjon tényleg el lett-e követve a tudomásra hozott hűntetendő cselekmény. Eme kötelességének teljesítése azonban nehézségekbe ütközik, ha a bűncselekményt hivatali személyek követik el, pl. hivatali sikkasztással. Ugyanis más bűncselekményeknél, mint pl.: lopás, emberölésnél stb. a csendőr eljárása nem ütközik nehézségekbe, ha a tett helyszínét megtekinteni, házkutatást, avagy átvizsgálást akar megejteni, mert ezen jogai a bünvádi perrendtartásban biztosítva vannak. Ha azonban pl. egy postamester a kezelése alatt álló pénzt elsikkasztja, a csendőrnek nincsen módjában meggyőződni arról, hogy a postamester tényleg sikkasztott-e, mert a hivatalos iratokat megtekintenie nem szabad, hanem, ha valamely adatról tudomást akar szerezni, a postahivatal előljáró hatóságához kell fordulnia ezen adatok közlése végett. Mi sem természetesebb, mint az, hogy az ilyen adatok közléseig ideje van a tettesnek a menekülésre, s mire a csendőr eljárása akadályait a fenti módon elhárítja, már is kisiklott a keze közül az, a kivel szemben eljárnia s a kit a törvény elé állítania kellett volna.

Felsőmagyarország egyik községében történt az alábbi eset: A postamester egy szép napon 6000 koronát sikkasztott el olyképen, hogy az Amerikából érkezett pénzeket maga vette fel a helyett, hogy azokat a címzetteknek kézbesítette volna. A dolog csak a postaigazgatóságához intézett névtelen feljelentés és a váratlanul megéjtett rovincsolás útján sült ki. Ugyanis a feljelentés megtörténte után két postaellenőr érkezett a postahivatalba, s azok a feljelentésben megjelölt személyek címére érkezett pénzküldemények kézbesítését megvizsgálva tényleg megállapították, hogy a postautalványokon levő aláírásokat maga a postamester hamisította, s a címzettek a küldött pénzt fel nem vették. A két ellenőr az esetről jelentést tett saját előljáró hatóságának, a postaigazgatóságának, s egyuttal megkereste a csendőrséget is, hogy a postamestert az ügyészség intézkedéséig helyezze rendőri felügyelet alá. A csendőrség parancsnoka kijelentette az ellenőröknek, hogy ők nincsenek

jogosítva a postamestert rendőri felügyelet alá helyezni, mert ezt csak a hatóság teheti, mire az ellenőrök bizva az ügyészség gyors intézkedésében a postahivatalt ott hagyva, haza utaztak.

A postaigazgatóság az ellenőrök jelentését az ügyészséghez tette át, mely a bíróság útján a postamester elfogatására hívta fel a csendőrséget. Hogy azonban a postamester a saját maga ellen kiadott elfogató parancsot meg ne semmisítse, a bíróság a szomszédos postahivatal útján küldte meg az őrsnek a felhívást. Míg azonban az elfogató parancs a leirt kerülő uton, tehát a sikkasztás megállapítása után mintegy öt nap múlva a csendőrség kezeibe került, a sikkasztással vádolt postamester már az Amerikába vevő hajón ült, s ma külföldön nevet markálta. Az elfogató parancs közbevetélekor a csendőrség megindítva a postamester ellen a legszélesebb körű nyomozást, természetesen azt sehol feltalálni nem tudta s eljárása sikertelenségét az ügyészségnek bejelentette.

Az ügyészség az ügyet az igazságügyi, ez a kereskedelemügyi, emez pedig a belügyi kormányhoz tette át annak megállapítása végett, hogy ugyan fenti ügyben kinek mulasztásából eredt annak lehetősége, hogy a sikkasztással vádolt postamester megszökjék. Minden megkérdezett hatóság mosta kezeit, mert eleget vélt tenni hivatali kötelességének, azontul pedig mire sem kötelezhető, s úgy nem maradt más hátra, mint rendeletileg jövőre nézve nagyobb körültekintésre inteni a hatósági személyeket.

Nézzük már most, hogy hol rejlik a tulajdonképeni hiba s mi lett volna a leghelyesebb eljárás, hogy postamester uram ki ne szabaduljon a hálóból?

Ha a csendőrség egy magán személy sikkasztásáról értesült volna, a helyszínére siet, meggyőződik a tényállásról, s ha a sikkasztást tényleg elkövetettnek látja, a tettest följelenti, vagy a mennyiben szökésétől tartani lehetett volna, elfogja és az illetékes hatósághoz beviséri.

Es esetben tehát az volt a baj, hogy a csendőrség a sikkasztás tényéről meg nem győződhetett, s mert valakinek egyszerű bemozdására még eljárnia nem szabad, a tettest el nem foghatta.

Ha tehát az erre illetékes hatóság oly személyeket küldött ki a sikkasztás tényének megállapítása végett,

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszertész-mestere. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedő, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képes katalógusát át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségmentesen díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kéréndő.

a kik erre nemcsak képesek, de hivatottak is, ily esetben fel kellett volna ugyanezeket hatafuzni arra is, hogy az esetet a csendőrségnek tudomására adják, s egyuttal kilétüket hatósági felbatalmazással igazolva a sikkasztást bizonyító adatokat a nyomozás czéljából kiküldött járőrrel közöljék.

Azt hiszem, hogy a csendőr van olyan titoktartó, mint a postai alkalmazottak, s a nyomozás során megtudott dolgokat tudják is úgy titokban tartani, mint amazok. Ha már most a csendőrség a sikkasztás tényéről kétség kizárólag meggyőződött volna, övé lett volna a további felelőség arra nézve, hogy a büntetett ki ne sikoljon az igazságszolgáltatás sujtó keze alól. Ily esetben ugyanis a járőr fontolóra veszi, hogy szabadlábon hagyja-e a sikkasztót vagy szökésétől tartva, őt az illetékes hatósághoz bekisérje.

Valaki ugyanazt kérdezhetné, hogy hiszen mindezt megtebette volna a járőr a nélkül is, hogy a hivatalos aktákat, melyekhez talán nem is ért, megtekintenie kellett volna. Az ilyen kérdést feltevő tévedne, mert hiszen egy a csendőr előtt ismeretlen egyén feladását csak nem lehet készpénznek venni, mert bátha valótlán az állított tény? A megbatalmazással kilétüket igazoló személyek állítása ugyan eléggé megbízhatónak mondható, de hiszen manapság mindent lehet bamisitani, úgy tehát a meghatalmazást is. Az eljárás alapját ezen esetben tehát csakis az állított bűncselekmény valódiságáról való meggyőződés képezi, mert ilyenkor melléke, hogy ki vezette nyomra a csendőrt, hivatalos, vagy nem hivatalos személy, mert ha ő egyszer a bűncselekmény elkövetéséről meggyőződött, a további eljárását a feljelentő kiléte nem változtathatja meg.

Az ellenőrök által kért rendőri felügyelet sem lett volna célravezető, mert hiszen a felügyelet csak úgy lehet sikeres, ha állandó, azaz, ha őrizté válik, mert hiszen a szökni akaró büntetett is figyelni azokat, a kik reá ügyelnek, s mihelyt észreveszi, hogy ezek róla csak annyi ideig is levették szemüket, a mennyi elég arra, hogy a községet elhagyja, máris kibujt a hálóból, s legtöbb esetben sikerül is elmenekülnie.

Rendőri felügyelettel tehát nem lehet a büntettek szökését megakadályozni. A rendőri felügyelet jó arra, hogy a gyanus egyének, azokasos büntettek stb. bűncselekményt egykönnyen el ne követhessenek, fenti esetben azonban célra nem vezetett, mert mint utólag meg lett állapítva, a csendőrök a mennyire lehetett szemmel is kísérték a postamestert, annak azonban mégis sikerült megszöknie. A szökést csak úgy sikerült volna megakadályozni, ha a postamestert éjjeli időben is állandóan őrizték volna a csendőrök, mert csak úgy vehették volna észre a szökést. Fenti esetben azonban az állandó őrizetre semmiféle jogszimük nem volt, s így azt nem is teljesíthették.

A sikkasztásnál mérlegelendő körülmény, vajjon a tettes elfogása szükséges-e vagy nem? A szolgálati utasítás 117. §. VI. pontja értelmében a szökés veszélye miatt indokolt az elfogás. A szökést itt nem annak megkísérléséből kell következtetni, hanem magából a bűncselekmény indító okából.

Szerintem a sikkasztás azon esete rejti magában a szökés valószínűségét, illetve az arra való készületet, ha a tettes oly czélból sikkasztott el nagyobb összegű pénzmennyiséget, hogy azzal ismeretlen helyen új élethez fogjon. Valószínűtlen a sikkasztásnál a szökés, ha a tettes az elsikkasztott összeget már elhasználta, pl. elkártyázta, vagy ha azon czélból sikkaszt, hogy valamely sürgős adósságát, pl. lejárt váltóját kifizesse. Ez utóbbi esetben ugyanis a lélektani okok arra engednek következtetni, hogy a tettes tartózkodási helyén megmaradni akar, míg az előbbiből azon speculatio tűnik ki, hogy a tettes számolt azzal, hogy cselekményét sokaig nem leplezheti, s így csakis szökéssel tudja a nála levő pénznek hasznát venni.

Láthatjuk tehát, hogy nem elég a bűncselekmény elkövetését a csendőrnek egyszerűen tudtára adni, hanem szükséges, hogy a csendőr a bűncselekmény elkövetésének részleteiből a tettes czélját és további szándékát is megismerje, hogy mindezekből némi kis okoskodással kisése: a tettes szökésétől tartani lehet-e avagy sem.

Az említett esetből kifolyólag foglalkozni akarok még a követett hatósági eljárással és a csendőrség tennivalóival.

Az eset leírásánál bizonyára feltűnt azon körülmény, hogy a bíróság nem directe azon postahivatal utján adta le az elfogató parancsot, melynél a sikkasztó alkalmazva volt, hanem a szomszédos postahivatal és őrs utján, hogy a postamester a tartalom nem sejtésével aggálytalanul kézbesíttesse a küldeményt.

A terv ugyan jól volt kieszelve, de balul ütött ki, mert az eljárást még inkább késleltette, s még több időt engedett a tettesnek a szökésre. A sikkasztás felfedezésekor a postamestert nyomban felfüggesztetni és mással helyettesíteni kellett volna. Ez esetben ugyanis a helyettes akta eltüntetésétől, illetve az elfogató parancs nemkézbesítésétől tartani nem kellett volna. A csendőrség célravezető eljárása pedig az lett volna, ha a helyettes megérkezéig a postamestert őrizheti, s annak megérkezéivel őt az illetékes hatósághoz bekiséri; így írja ezt elő különben utasításunk is a közhivatalban álló személyek elfogásánál.

Az elfogató parancs kézbesítése ily aggályos körülmények között, — ha ugyanis a helyettes a sikkasztó teendőit még nem végezné, — csak úgy volna biztosítható, ha az elfogató parancs tartalma egy oly távirón, vagy távbeszélőn adatnék le az őrsnek, mely nincs kapcsolva a sikkasztó postamester hivatalához, tehát pl.: a vasuti táviró, vagy távbeszélő vezetéken. Ilyen

A legjobb órák,

legszolidabb ékszerek, egyszerűtől a legdrágábbig, úgy készpénz, mint rénzeltizetásra 10 évi jótállás mellett kaphatók

BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden.
Javítások 5 évi jótállás mellett.
Arjegyzék ingyen!

nem létében a legközelebbi szomszédos óra volna az elfogató parancsa táviró vagy távbeszélőn történt leadásával az elfogásra felhatalmazandó.

Mindezen eljárás azonban nehézkes és időpazarló. A dolgon segíteni lehetne olyképen, ha az őrsőkön is behozhatnék a titkos táviratozás avagy a jelszókkal való távbeszélés. A telefon igen szép találmány, csak hogy egy hibája van, s ez az, hogy könnyen kihallgatható, míg a táviratozásnál a hivatali titkot nem respektáló kezelő személyzet révén a tartalom könnyen kiszivároga a nép közé.

Manapság a rendőri szolgálatban a titkos táviratozás és jelszókkal való távbeszélés ép oly szükséges valami, mint az egyenruhás polizia mellett a titkos rendőrség.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK

Egy gyilkosság kiderítése.

Irta: Fűkö Bit járásörmester.

Az alább közölt büntetendő cselekmény kiderítésének ismertetésével leginkább a még fiatalabb bajtársaim előtt azt óhajtom bebizonyítani, hogy a ki nem derített közbiztonsági zavarok nyilvántartása, azok utáni folytonos puhatólódzás, a beugók szerzése, mint igen fontos követelmény, felette nagy jelentőséggel bír a bűncselekmények kiderítésére. Továbbá, hogy a csendőrnek sohasem szabad bármily csekélynek látszó esetet is a könnyebb oldaláról venni, hanem minden bűncselekmény nyomozásánál arra kell törekednie, hogy annak minden részlete a lehető legszélesebb körben felderíthessék, a szükséges bizonyítékok még a tettes beismerése esetén is beszerezthessenek s ezek által az elköve-

Hogy kell megfogni a fulloklót, hogy a mentőbe bele ne kapaszkodhassék.

tett bűncselekmény megtorlása körüli eljárást az illetékes bíróságnak még abban az esetben is megkönnyítsük, ha a tettes a csendőrijárőr előtti beismerését, mint az számtalan esetben megtörténik, a bíróság előtt visszavoná.

Igaz, hogy nagyon sok esetben a nyomozást vezető csendőr minden tehetősége és igyekezete dacára se jut eredményre. Ilyenkor az ambícióval nyomozó csendőr sohasem veszítse el türelmét, hanem annál nagyobb odaadással, igyekezettel és kitartással keresse az eredményhez vezető fonalat, kövessen el minden lehetőt, lépjen érintkezésbe beugóival, vegye alaposan fontolóra a bűncselekménnyel esetleg összefüggésben álló dolgokat s ezeknek valamint a nyomozás során szerzett tapasztalatának helyes egybevetése bizonyára eredményhez juttatják.

Megtörténik többször, hogy egy vagy más bűncselekmény tettese önbeismerés alapján el lesz fogva, a bíróságnak átadva és vizsgálati fogságban is tartva hónapokon át, kellő bizonyíték hiányában végre is szabadon kell bocsájtani.

Ily esetekben a nyomozó járőr nem tett eleget a kötelességének; megelégedett a beismeréssel és vagy téves felfogásból vagy könnyelemszeretethől elmulasztotta beszerezni a bizonyítékokat.

Hogy tehát ez elő ne fordulhasson, a csendőrnek sohasem szabad éppen csak a beismeréssel beérni, hanem a tettesseg bizonyítására bűnjeleket, tanukat kell szereznie és csak ezután kell az esetet a hatóságnak feljelenteni, illetve a tettest oda átadni.

De, hogy a bevezetésemmel ne untassam az olvasót, rátérek az eddigiek igazolásául szolgáló alábbi esetre. 1902. évi október 16-án a troncséni kir. ügyészség az illavai őrsöt felhívta, hogy a Lédecz községi előjáróság jelentése szerint ismeretlen módon,

A mentő mindkét kezével a fulloklót hóna alá nyúl és hanyatló úszik vele.

Vizbefutó ember mentése és élesztése.

67 korona pénzzel együtt eltűnt Martinák Mihály ottani lakos ntán a nyomozást ejtse meg.

Az ős ezen felbivásnak eleget téve, a nyomozást bevezette, melynek során tanuk bemondásaiból megállapította, hogy nevezett október hó 13-án délután 6 óra után a Lédecz községgel szomszédos Vágerdőlja községben lakó kedveséhez való menését szinelve, ismeretlen helyre költözött, mert kedvesét a szülei elvenni nem engedték, mivel szegény és már áldott állapotban is volt. Az ős ezeket így akkor a kir. ügyészségnek be is jelentette. E jelentés azonban alig érkezett be az ügyészséghez, mert már október hó 22-én arról értesült az ős, hogy az állítólag eltűnt egyén hulláját, lött sebbel, Kasza község közelében az országot egyik hidja alatt polgári egyének feltalálták s már akkor a 67 korona készpénze, a csizmája és a kalapja hiányzott.

Most az ős előbbi járöre az esetet megtudva, a helyszínére ment, ott megállapította, hogy a talált bulla tényleg az eltűnt Martinák Mihály bulla; és ha nem is rablógyilkossággal áll szemben, mert a hiányzó pénzt, csizmát és kalapot már a hullától is ellophatta más egyén is, nem éppen a tettes, a ki agyonlőtte, de gyilkosság mindenesetre fennforog. A megejtett nyomozási folyamán Hrádel András lédeczi lakos el is fogatott, mert azzal volt gyanusítva, hogy Martinák Mihályval szerelmi viszonyból kifolyólag ellenséges viszonyban éltek. Nevezett a bíróságnak át is adatott s ott vizsgálati fogságban 7 hónapot töltött is, de végre is a kellő bizonyítékok hiányában szabadon bocsájtattott.

Hrádel András a szabadon bocsájtása után azonnal Amerikába ment, így az ügy akkor annyiba maradt egészen a mult évi december hó 18-áig, mikor is az illvai ős ebben az ügyben a nyomozást újból bevezette és a valódi tettest kiderítette.

Az eddigiek után jogosan felvethető az a kérdés, hogy hát eddig miért nem folytatták a pótnyomozást és miért éppen csak a jelzett időben?

A felelet erre nagyon is egyszerű. Azért, mert az őrön változás történt, így eme kiderítettnek nem tekintetű eset feledésbe ment. Én azonban, hogy az őrre kerültem s a nyilvántartást átnéztem, ezt az esetet, mint nagyon is feltűnőt, magamnak előjegyeztem és kezdettem ez ügyben puhatólódzani. Megtudtam, hogy az Amerikába kiment Hrádel egy hóval megelőzőleg visszajöött.

Arra törekedtem tehát, hogy minél előbb megállapíttassam, vajjon a meglőtt Martinák még életében, hol, kikkel szokott leginkább érintkezni, dolgozni; kiknek állbat leginkább érdekében a dolgot feledékenységbe nem engedni menni; a régi kedvese érdeklődik-e még iránta; mit beszél a község lakossága; az Amerikából visszatért Hrádel kivel szokott leginkább érintkezni, nevezett ugyan érdeklődik-e a Martinák kedvese iránt s hogy milyen benyomást gyakorol rá a Martinák bálála okának előbozása, mert ezek tisztázásából vélem a

kiinduló pontot magamnak megtalálni. Ez azonban nem oly könnyen ment; ehhez több idő, utánjárás. puhatólódzás kellett. De Hrádel ellen még sem tudtam semmi bizonyítékot beszerezni. Ekkor besugóim egyikét arra kértem fel, hogy Martinák volt kedvesét óvatosan közelítse meg, tőle iparkodjék azt megtudni, hogy Martinák, a míg hozzájárt, merre szokott a lakásukhoz járni, mit szokott neki vinni, milyen viszonya volt Martinákkal, gondol-e még olykor-olykor rá s végül, mit tétel fel, hogy ki és mi okból lehetett le Martinákot? Ennek folytán megtudtam, hogy Martinák mindannyiszor a H. R. erdész kertjén keresztül vezető gyalog ösvényen szokott hozzá járni; s a gyümölcsérés idején mindig vitt neki valamely gyümölcsöt az erdész gyümölcsöséből. Megtudtam továbbá, hogy 1902. évi október 13-ánt mikor mindketten a lédeczi cementgyárban dolgoztak, úgy állapodtak meg, hogy Martinák az nap este vacsora után Lédeczről Vágerdőljára fog menni s ott megbeszéli egybekelésük napját, hogy mit fognak venni a lakodalmukhoz.

Ez utóbbi célra Martinák a fenti összeget magával is vitte. Martináknak jelenleg is élő anyja szintén úgy adta elő, hogy fia az eset alkalmával 7—8 óra között este hazuról azon szándékkal ment el, hogy a kedveséhez megy Vágerdőljára. Ezen puhatólódzásom során tudomásul vettem továbbá azt is, hogy a fenti erdész, kinek a kertjén Martinák keresztül szokott járni panaszkodott is annak idején, hogy a magnak hagyot, uborkáit és gyümölcseit meglopta valaki és ugyanakkor fenyegetődzött is azzal, hogy nem fog sokáig a tolvaj lopni az ő kertjéből. Tudomásul vettem végül azt is, hogy a jelzett nap este 8—9 óra tájt H. erdész kertjéből hallottak is többen puskalövést.

De midőn erre nézve a tanuk kikérdezésére került volna a sor, valamennyi tagadott. Mit én azonban annak tulajdonítottam, hogy nevezett befolyásos ember lévén, nagyon sokat árthatna az ügyis szegénysorsu népnek, ha rá nézve terhelőleg nyilatkoznának, tehát minden bizonynyal azért nem akart tudni senki — semmit. Ekkor már tisztában voltam, hogy H. a tettes és csak a bizonyítékokat kell vele szemben beszerezni. De hol kezdjem? H. erdészszel szemben azonnal fellépni nem láttam ezélszerűnek, mert az által az eredményt kockáztatva lenni láttam, annál is inkább, mert a szomszédok és falubeliek semmit nem akartak tudni.

Tehát először is az erdész akkori cselédjei után puhatólództam, s megtudtam, hogy az akkori egyik nőcselédje Pagács Erzsébet Bulluson, Pagács István akkori tehenésze pedig Kasza községben laknak Szokol István akkori kocsisa pedig még most is a szolgálatában áll. Ezt a három egyént azonnal elővezettettem és kikérdeztem.

Pagács Erzsébet minden habozás nélkül előadta, hogy mikor ő 1902. év folyamán H. erdésznel szolgált, egy

Ha fáj a feje

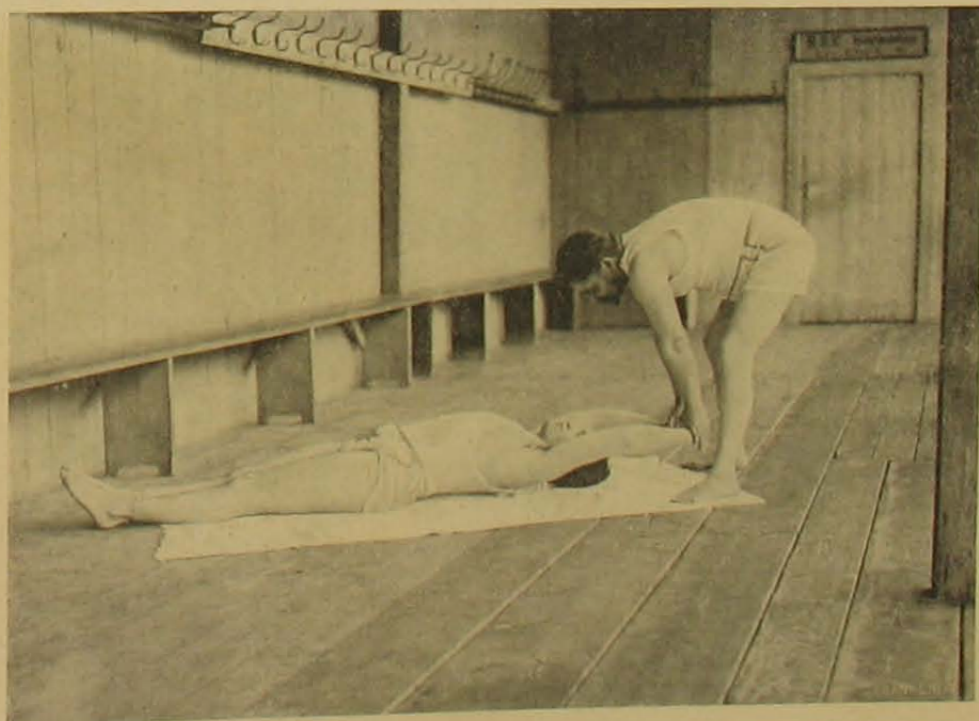
ne tétovázzék, hanem
basználjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 percz alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.
Készíti **Beretvás Tamás** gyógyszerész **Kispesten**. Orvosok által ajánlva. Három doboznál ingy. postai szállítás.

Mesterséges lélekzés a karok mozgása által.

Mesterséges lélekzés a karok mozgása által.

Vizbefuló ember élesztése.

este a kertből lövést hallott és a mint odafutott, az erdőszél fegyverrel kezében a kertből jönni látta. Ez utasította őt, hogy menjen az istállóba és bátyját, Pagács Istvánt és Szokol István kocsiát hívja ki. Midőn ő ezeket az istállóból kihívta, ezeknek az erdőszél mondta, hogy menjenek a kertbe az almafa alá, mert ott egy kutyára rá lőtt, ba elbullott, vigyék el onnét valahová. A két férfit ő is követte. Az almafa alatt azonban nem kutyát, hanem Martinákot találtak, a ki a lövés folytán akkorára már meg is halt. A két férfi cseléd felemelve, Szokol a fejét, Pagács pedig a lábát fogta és a közeli erdőszélbe vitték, ott egy fa alatti árokba téve falevelekkel betakarták. Előadta továbbá, hogy ez a két férfi cseléd neki az eset utáni napokban elbeszélte, hogy a következő éjjelen a Martinák hulláját a már jelzett helyről az erdőszél kocsijára téve a szántóföldeken keresztül a jelzett hid alá vitték, a mikor is a hid közelében fekvő úgynevezett Nozdroviczky pusztán lakó Nozdroviczki Miklós földbirtokossal találkoztak is, de már akkor a hullát a hid alá rejtették.

A bíróságnak erről személyesen jelentést tettem, minek alapján az itteni kir. járásbíróság részéről a v. bíró a helyszínére ki is jött, ki előtt Pagács Erzsébet szintén mindent beismert a fentiek szerint. Ezen beismerésben levő tanu, az eddig még tagadásban levő két férfi cseléddel a bíróság által szembesítették mikor látta, hogy a bátyja még mindig tagadásban van, az előbbi beismerését visszavonta és oda minősítette, hogy ő az általa előadottakat csak másoktól hallotta, de kitől, azt nem tudja. A bíróság ezek után a további nyomozással engem megbízva, haza utazott.

Míg ezek történtek, a miket a két község lakossága is tudomásul vett, addig a beugóim még nagyobb hévvel tovább puhaltak, közülök egyik azt adta tudomásra, hogy nevezett nő cseléd a fentieket már más két nőnek is elbeszélte megelőzőleg még az eset utáni időkben.

Ezeket kipbatolva kikerdeztem és egybehangzóan előadták, hogy az esetet nekik Pagács Erzsébet a fentiek szerint szintén elbeszélte. Pagács Erzsébet ezeket megtudva, az előbbi előadásait újból fenntartotta és kért, hogy a bátyjának is elmondhassa. A bátyja Pagács István látva, hogy saját testvére is ellene mond, a büncselekményben való részvételét beismerte. A helyet, hol a hullát meglőve találták és a hová onnan Szokollal együtt az erdőszélbe vitték, majd onnan másnap éjjel kocsi a földiken keresztül a jelzett hid alá szállították, megmutatta. A bemondása szerinti helyeket, utat, a hullát fekvését pedig rajz által biztosítottam, mely rajzom vételével azt értem el, hogy a cselekmény kiderítésére nézve nagy fontossággal bírt a bíróság előtt is, mert az teljesen megegyezett a hullát feltalálásakor a bíróság által a helyszínén eszközölt helyszíni rajzsal. Előadta továbbá, hogy a midőn a hullát a hid alatt

elhelyezték, Szokol még a hid alatt hagyta, ki ott előadása szerint egy hosszú vasutas köpenyegben mintegy 5—6 percz ideig időzött, de hogy ezen idő alatt mit csinált, nem tudja, de bozza tette, hogy valószínűleg a pénztől, osizma és kalapjától fosztabatta meg. Továbbá előadta még, hogy a midőn Szokol a jelzett hid alól kijött ő egy alakot jönni látott Kasza község felől, miért ő az ut árkaiba huzódott, de Szokol már mivel ideje nem volt, nem rejtőzhetett el, a bizonyosnak köszönt is, ki a köszönést fogadva, hangjáról Nadroviczki Miklósnak ismerte fel.

Szokol István ellenben mindezekkel szemben előbb mindent tagadott, de midőn látta, hogy Nadroviczki Miklós is emlékezett még vissza a velevaló akkori találkozásra, a vasuti köpeny holszerzése és annak a viselése is rábizonyult, tettét ép úgy mint Pagács beismerte, a cselekmény végrehajtását szintén ép úgy, mint Pagács megmutatta, sőt még az erdőszél által használt kétsövű vadászfegyvert is a többi közül kiválasztotta, mert úgymond ő jól tudja melyik az. Mindhárom tanu, de a két utóbbi, mint bűnrészes is egybehangzóan előadták, hogy nekik tudomásuk volt arról, hogy a meglőtt Martinákot az erdőszél lelövésével fenyegette azért, mert a gyülmöloseit folyton lopta, de leginkább azért haragudott az erdőszél legjobban, hogy Martinák a magának meghagyott uborkáját is ellopta és ezért többször lesbe állt a kertbe.

H. R. erdőszél ezen bizonyítékokkal szemben is tettét tagadta. A kir. ügyészség ellenben látva a kellő bizonyítékokat, táviratilag az elfogásukat és bekísérésüket rendelte el: kik a kétsövű vadászfegyver, mint bűnjelkekkel együtt december hó 24-én a kir. ügyészségnek át is adattak.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A kanálról.

A kanálnak nagy multja van, sok az őse, és változatos a története. A divat és a kedvelés évszázadokon át művészi értékét növelte, a mi az ősidők legelőzesebb tárgyainál nem gyakori dolog.

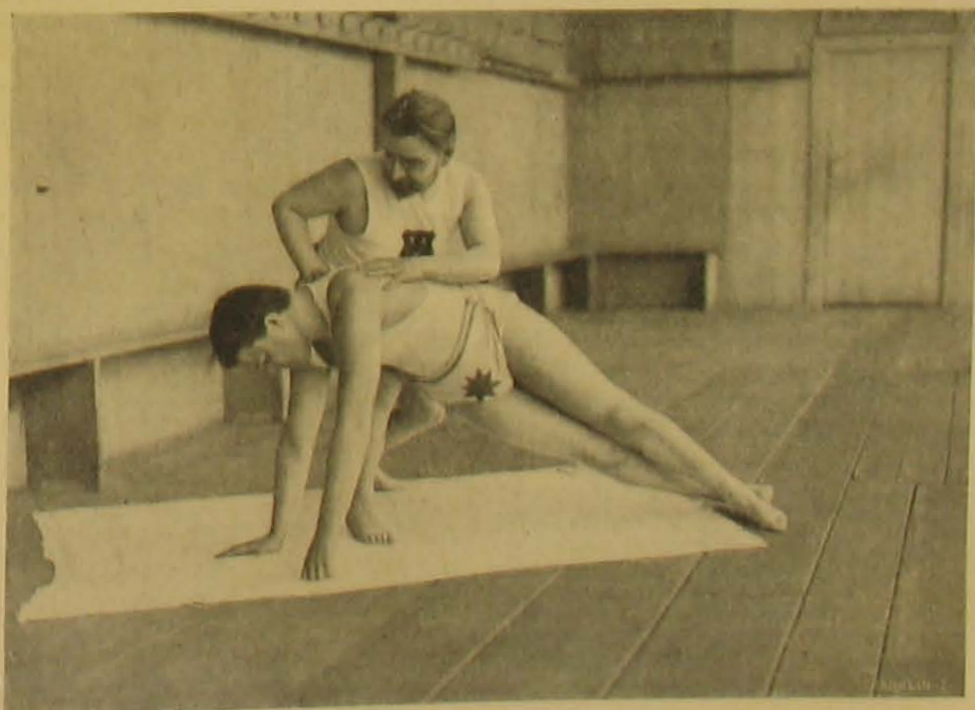
A kanál az ókorban még nem volt étekeszköz. A folyékony ételeknek, a minők a mi étrendünkön vannak, a régi kulturnépeknél nem igen jelentős szerep. Mindenki a kezével evett és ezért volt olyan nagy dolog a gyakori kézmosás. A kanál őse a kivált fadarab. Hosszú évszázadokon át továbbra is fából készítették a kanalat, melyet ritkán váltott fül és vas és az őzűt. A közügyesség a fát faragással díszítette, de érez lett a fogója, melynek díszé, mint a középkor elején minden művészi dolognak, tisztán egyházi volt: Ádám és Éva, a szentek alakja, mozzanatok Krisztus életéből, vállalkoznak az apostolokkal és az angyalfejekkel. Nagyon érdekes gyűjteményei vannak az ilyen régi kanaloknak. Az egyik kanálnak majdnem áttetsző szarumerítőjén felfogó van az első emberpárral a tudás fája

Brucker Győző Nándor és Társa
órás, ékszerész. **GYŐR 33. sz.**

A m. kir. csendőrségnek ingyen és bérmentve küldöm **500 képpel** ellátott árjegyzékemet. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

A víz kiszorítása a tüdőből gyömöszöléssel.

A víz kiszorítása a tüdőből ütögetéssel.

Vízbeült ember mentése és élesztése.

alatt; egy másik úgynevezett apostol kanál, a mennyiben a fogóján apostolok szobrai látszanak. Abban az időben, a melynek ez a két kanál a maradványa, ez az étekeszköz még nagy ritkaság és nébány évszázadon át is még az marad. Csak jómódú és előkelő emberek bázában található a báz kincstárában a helye.

Anjou Lajosról — 1368 — mondják, hogy «hat egészen egyforma aranykanala» van. Troyes püspök — 1370 — leltárában «bárom tuczat ezüst kanál» szerepel. Csakhogy ebben az időben a kanálnak már megvolt a külön rendeltetése. V. Károly — 1380 — leltárában olvashatjuk «une grant cuiller à dresser viande» (nagy búsekanál). Kétfő «à prendre espices» (fűszerkanál) és kétfő «à manger dragé» (czukor-kanál). A divat akkortájt nagyon kedvezett a mindenféle édességnek s a kelet fűszereinek és Franciaországban valóságos műremekei keletkeztek a czukorkanalaknak a legnemesebb fém-ből, gyönggyel, rubinnal és szafírral kirakva, míg a nyelét czimer, szatirfej és állatok díszítették.

A középkor kanalának kerek volt a meritője s a mi fogalmaink szerint nagyon rövid volt a nyele, alig hat-nyolcz centiméter hosszú. Egyszerre csak kitört a kanál nyele körül a forradalom! Mint mindig, ebben is a divat döntött. Óriás nyakbodrokat viseltek az emberek, hogyan ehttek volna annyira rövidnyelű kanállal levezt?

A krónika szerint Marguerite királyné, a szép és fiatal, a kinek neve után elnevezett virággal díszítette a francia iparművészet — hódolattal telve iránta — a tányérokat és csészéket, ezen is tudott segíteni. Ő az, a kinek a kanál nyelének mostani hosszúságát köszönhetjük. A mikor az egyik udvarhölgye bepiszkította drága új nyakbodrát, a másik merő hiúságból éhes maradt, egyszer csak meglepte az asztaltársaságot hosszú nyelvű kanalakkal, hogy «a hölgyek ehessenek levezt, a nélkül, hogy be kelljen magokat piszkolniok». De a nyelv akkor még nagyon vékony volt. A XVI. század és a XVIII. század közti idő a tetőpontja a kanál történetének: tisztán egyéni használati eszköz és egyéni a díszítése is.

Attól a perctől kezdve, hogy étesszökt kezdtek adni a vendégeknek, a kanál gyári áru lett. Tojásdad alakot a meritője csak a XVII. században nyert és csak a XVIII. században látjuk a lapos nyelet; laposnyelűnek megmaradt napjainkig. Csak a modern művészet foglalkozott aztán újra azzal a hálás föladattal, hogy sajátásgos módon díszítse a kanalat. A szép rokokóformák újra föltámadtak; fölhasználták az őserégimotívumokat. Megszületett a kis morkakanál is a városok czimereivel.

KÉPEINKHEZ.

Vizbefuló ember mentése és élesztése.

A csendörlegénység közül, különösen azok, a kilt folyók közelében teljesítenek szolgálatot, igen gyakran jutnak abba a helyzetbe, hogy vagy öngyilkossági szándékból vagy véletlen szerencsétlenség folytán vízbe került egyént kell kimenteniök. A mentésnél azonban igen óvatosan kell eljárni, mert — mint jól tudjuk — a fuldokló görcsösen kapaszkodik minden kezeügyébe eső tárgyba s bizony, ha a mentő nem belyesen és nem

kellő óvatossággal fogja meg a kimentendőt, nem csak bogy azt nem mentheti meg, de maga is könnyen áldozatává válhatik nemes cselekedetének.

A jelen számunkban közölt képek ketteje éppen arra ad utmutatást, bogy a mentőnek miként kell megfogni a fuldoklót, hogy az őt ne veszélyeztesse s a mentés is biztos sikerrel járjon. E képek szerint a mentőnek, hátulról a karok (hónalj) alatt átnyulva kell megragadni a fuldoklót s ebben a helyzetben a saját teste előrészen végig fektetve, a lábak esetleg a félkar segítségével hátonusza kell a partot megközelítenie.

Maga a vízből való kimentés azonban még nem jelentti azt, hogy az áldozatot az életnek is megmentették. Még ezután igen fontos teendő: a mesterséges lélekzés és a víznek a tüdőből való kiszorítása által az áldozat életre keltése vár a mentőre. Ezeknek külön magyarázatába azonban nem bocsátkozunk, mert minden őrsön megvan a dr. Kresz Géza mentőorvos által kiadott «Balesetknél követendő eljárás» cz. tanulmány s ez és az itt közölt utóbbi négy kép, félre nem érthető magyarázatot nyújt a vízből kimentettekkel való elbánásra nézve.

HIREK.

Augusztus 18. Ő császári és apostoli királyi Felsége legmagasabb születése napját, augusztus 18-án, ezuttal 79-edeszer, mindenütt a szokott katonai pompa keretében ünnepelték meg. Az ünneplésből a csendőrség is — a fegyveres erő tagjaival együtt ünnepelve — ország-szerte kivette részét. A honvédelmi miniszter úr által a csendőrségi jutalmazási, valamint a Török Ferenc-féle alaphól kiutalt jutalmak is Ő Felsége legmagasabb születése napján osztattak a megjutalmazott csendörlegénység között szét. A megjutalmazottak neveit lapunk hivatalos részében közöljük.

Egy próbacsendőr meglövetése. Kövi Pál oz. őrsvezető és Szép János próbacsendőrből állott somogyszentmiklósi őrsbeli járőr augusztus 9-én esteli 1/29 óra-kor a somogyszentmiklósi major közelében egy ismeretlen gyanus egyénnel találkozott, ki a járőr láttára futásnak eredt. Járőr a menekülőt üldözőbe vette, ki midőn őt a járőr tagjai közül Szép János próbacsendőr 2—3 lépésnyire megközelítette, hirtelen visszafordult és — egy eddig meg nem állapítható rövid fegyverből — a próbacsendőrrre két lövést tett, a mely lövések egyike az üldöző próbacsendőrt mellen találva, súlyosan megsebesítette. Szép János próbacsendőr, megsebesülése után, szintén támadójára lött, de ezen lövés eredménye ismeretlen, mert a támadó a kertek alatti bozóttba ugorva, üldözői elől a sötétben nyomtalanul eltűnt. A súlyosan sérült próbacsendőr orvosi ápolás alá vétetett, az ismeretlen merénylő kézrekerítése iránt pedig széleskörű intézkedés tétetett.

Merkur kerékpárok

Csendőrségi alkalmazottak kerékpárból 20 kor., alkatrészekből és gummikból 20% árengedm. részesülnek. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

DÉRY EDE

kerékpár- és varrógép nagyrahár

SZEGED.

legfinomabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljes jótállás mellett Csekély havi részletfizetésre.

— Gummik, alkatrészek rendkívül olcsó áron. —

A megtért fia. Az aradmegyei apátii örsön Sztána Flórián ottani lakos, augusztus 10-én azon panaszát adta elő, hogy János nevű, súlyos testisértésért kilencz havi börtönre és feltételes szabadságra bocsátott fia, aznap a börtönből haza jöve, őt súlyosan megverte. Bajuszt kitepte és megöléssel fenyegette, e panaszának előadása után a sértett apa a csendőrség oltalmát kérte. Az őrsparancsnok a terhelt kikérdezése céljából Németh József csendőrt vezényelte ki, ki panaszos bázánál Petrehelle Flóra községi rendőrrel megjelenve, terhelt Sztána Jánost a községházhoz elővezetni akarta. Sztána János a csendőr részéről hozzá intézett felhívásnak nemcsak nem engedelmeskedett, hanem a csendőr felhívása után, arra vasvillával rátámadt s egy döféssel a csendőrnek mindkét kezét, bár jelentéktelenül, megsértette. Németh csendőr a támadás után támadója ellen egy szuronydöfést intézve, azt hasba szurta. Sztána János megszuratása alkalmával a csendőr fegyverét elkapta s a csendőrt is átnyalábolva, magával a földre rántotta és őt fegyverétől megfosztani akarta. A dulakodásban Németh csendőrnek sikerült felülkerekedve felugrania s ekkor, nebody a nyomában szintén felugrott és nálánál nagyobb testierejű támadója által újból letéptessék, arra két találat nélküli lövést intézett s miután az támadásával még mindig nem hagyott fel, őt egy harmadik lövéssel halálosan megsebesítette.

Bucusu. A bánokszentgyörgyi ösről kivezényelt Szecsödi Sándor cz. örsvezető és Huszár István csendőrből állott járőr augusztus 8-án este nyolcz órakor, Zalamegye Szentpéterföldén, a hol bucsuval kapcsolatos keresztzentelés tartatott, Bedő József és Bedő Károly gutorföldi lakos ellenszegülőkkel szemben kardot használva, azokat életveszélyesen megsebesítették. A járőr tagjai közül Szecsödi cz. örsvezető az arcán kéesszurattól eredő, súlyos sérülést szenvedett.

Ellenszegülő cigány. Arcz Mihály munkácsi örsbeli ez. örsvezető, szolgálatteljesítés közben augusztus 9-én, egy ismeretlen ellenszegülő cigányt forgópisztolyból meglöve, életveszélyesen megsebesített.

Kérelem. A máramarosmegyei Visk községben állomásozó Almári László csendőr cz. örsvezető, kéri Pfeifer Fülöp csendőrt, mivel 1908-ban a próbacsendőri tanfolyamot Kassáu együtt végezték, hogy czimét vele tudassa.

KÜLÖNFÉLÉK.

A világ legnagyobb bázsa. Newyork jövő oszlandőro akkora felbőkarozólot kap, a mely mellett eltörpül a világ minden épülete, még a newyorki felbőkarozólok is. Az Equitable biztosító-intézet épített. Hatvankét emeletes lesz, háromszáz méter magasra fog fölnyúlni, tehát körülbelül kétszer oly magasra, mint a római Szent Péter templom kupolája, mint a kölni dóm tornyainak csúcsa, mint a Keopsz piramis orma. Hatáser üzeti helyiség lesz benne, harmincznégy fölönő-gép-

pel s kifelé nyolczszernél több ablakkal. Ezt az aczél-óriást (mert aczél lesz a rengeteg palota fő építő-anyaga) Burnbam csikágói mérnök építi, a ki már számos felbőkarozólot tervezett és készített. A felbőkarozó alapja egy harminczöt emelet magasságú nagy koczka lesz, melynek mind a négy sarkán egy-egy piramisszerű torony fogemelkedni. Azután kezdődik a tizenhat emelet magas keskenyebb rész, melynek legfelső sarkain oszlopos csarnokokat építenek, a földtől kétszáz méternyi magasságban. Végül e fölé jön a harmadik legkeskenyebb rész, de ez már csak kilencz emeletes esz. E fölé, mint pusztá disz, ötven méter magas, piramissalakú épület jön manzárdokkal s kiugró erkélyekkel. Mindezt egy oszlopos pavillon koronázza be, olyan nagy, mint egy négyemeletes ház, s föléje meredek kiképzés jön, melynek tetejéből óriás zászlórúd mered föl. Ez oszlopos pavillont terraszes veszi körül, hogy a ki akarja, onnan gyönyörködhesseék Newyork panorámájában. Tehát voltaképen három felbőkarozó jön egy-más tetejébe. Az utcáról a közép- és felsőrésszel nem is fog látszani, hanem csak a kikötőbe futó hajókról. Alapzata oly hatalmas aczél- és betonszerkezet lesz, hogy a bázoriás fél centiméternyit sem fog a földre süllyedni.

A föld legmagasabb hegye. Az indiai topográfiai hivatal 1807. évi első expediciójának századik évfordulója alkalmából jubileumi munkát adott ki, a mely magában foglalja a Himalája hegyrajzi, vízrajzi és földtani leírását a legújabb kutatások alapján. Ebben a könyvben egyebek közt megtaláljuk a föld legmagasabb hegyeinek pontos névjegyzékét, úgy hogy most már tisztázottnak tekinthető az a sokáig vitatott kérdés, hogy melyik csúcsot illeti az elsőség: a Mount Everest-et-e, vagy a Gaurizankár-t? A Mount Everest elnevezés Waugbttól származik, a ki 1852-ben javasolta először ezt a nevet. A benszüllöttek nyelvén való Gaurizankár elnevezés egészen más hegyecsnera vonatkozik. A mióta ezt Word kutatásai megállapították, egyszerre világossá vált, hogy a Himalája legmagasabb csúcsa az Everest, a mely a sokkal alacsonyabb Gaurizankárra többé össze nem téveszthető. A Mount Everest magassága a legújabb mérések szerint 8882 méter. Magasságban alighanem a Himalájával párhuzamosan haladó Karakórum begyláncznak K. 2 jelzésű csúcsa közelíti meg a legjobban, a melyet 8610 méterre becsülnek. Körülbelül ugyanilyen magas a Kinhindzsange is. (8759 méter.) Magában s Himalájában összesen öt hegycsúcs ismeretes, a melynek a magassága meghaladja a 27.000 angol lábat, vagyis 8230 métert. Tizenegy csúcs magassága 26.000 és 27.000 angol láb (7925 és 8230 méter) közé esik. Huszonkilencz azoknak a megmért csúcsoknak a száma, a melyek 25.000 angol lábnaál magasabbak, de 26.000-nél alacsonyabbak, tehát 7620 és 7925 méter között foglalnak helyot. Ezen a negyvenöt hegycsúcscon kívül még három olyan van Ázsiában, de már nem a Himalájában, a melynek magasságát 7620 méteren fölül állapították meg.

Dobányzó hölgyek paradicsoma. A new-yorki nyilvános étkezőhelyiségekben tudvalevőleg meg nem írott törvény tiltja meg a hölgyeknek a dobányzást s még élénk emlékezetben él az az eset, a mikor egy angol arisztokratánőt, a ki egy szálloda éttermében mit sem sejtve cigarettára gyújtott, a szállodatulajdonos minden felvilágosítás nélkül egyszerűen kiutasított. Mindazon-

Láblizzadás

Kézlizzadás

Hónalilizzadás

egy óra alatt megszűnik a Molnár féle

Sudorán

:: használata által ::

Ez egy amerikai recept szerint készült legbiztosabb izadási elleni szer. Hatása nem abban nyilvánul, hogy — mint az eddig ismeretes izadási elleni szereknél, — a porusokat eldugítja vagy összehúzza; hanem az epidermisen át beszívódik, az okot gyógyítja meg, hogy az okozat magától elmaradjon. — Ára 1 K 20 f., 1 K 30 f. előre való bektüldésénél portómentesen szállítom. OLÁRETAN tyuk. eszmirtó 1 K. Injektio hamamalis (nemibaj ellen) 1 K 20 f. — Kapható a készítőnél; Molnár János gyógyszer. Szombathely, valam. Bpsten Török J. és Nádor gyógyvtárakban.

által tévedés volna azt binni, hogy az amerikai hölgy kevesebbet dohányzik, mint európai kollégája. Csakbogy sokkal diszkrétebben bódol ennek a szenvedélynek. Legujabban egy hatalmas luxus-éttermet építettek a Broadway tizenkétfélmillió koronáért, a mely ezidén szeptemberben fog megnyílni s az amerikai hölgyközönségnek dohányzópalotája lesz. Maga a tulajdonképeni dohányzóterem négyszáz ezer koronába került s oly fényűzéssel van berendezve, hogy párját ritkítja az egész világon. A berendezés valódi aszír-stilű a felszolgálóleányok babyloni viseletben bronzcsészéből fogják a legfinomabb cigarettákat a hölgyeknek kínálni. A dohányzóterem szomszédságában nagy cigarettarakár van, a melyben a legkülönlegesebb dohányok állanak a hölgyközönség rendelkezésére. A teremben drága brokátkerevetek vannak elhelyezve a hölgyek kényelmére, a terem közepén egy szökőkút vizének lágy csobogása s a teremtől egy virágfállal elkülönített helyiségből viola- és bárfazene hangjai teszik teljessé a vendégek élvezetét és valódi keleties „dolce far niente” hangulatba ringatja őket.

Helyese fülbevalót viselni? Az ékszer viselésnek, különösen a fülbevalónak sok ellensége van, mert vannak emberek, a kik azt tartják, hogy fülbevalót viselni barbárság és nem ismerik el ennek a régi és általánosan elterjedt szokásnak a létjogosultságát. Természetesen nagyobb azoknak a száma, a kik védelmére kelnek ennek a szokásnak s abban a meggyőződésben vannak, hogy fülbevaló vonzóvá teszi a női arcot. A két ellentétes vélemény között mindenesetre meg kell találni az aranyközéputat. A kinek nagy füle van, az ne viseljen fülbevalót, ép úgy, mint idomtalan, vagy durvakézű ember ne bordjon feltűnő gyűrűket, Értéktelen függők viselése sem ajánlatos. De viszont minden hölgy, a kinek szép kis füle van, egészen nyugodtan tehet izléses kis gyöngy- vagy brilliáns fülbevalót, mert ezért nem fogják barbár izléssel vádolni. A fülbevalót már az ókor művelt népei is viselték, többek között a görögök is bódoltak ennek a szokásnak. Majdnem minden görög női szobor e mellett tanuskodik, mert női alakok, valamint egyéb kiásott női szobrok, templomi leletek, istennők szobrai megegyeznek abban, hogy a fülükben függőket találunk. Schliemann a „Priamus kincse” között tizenkét pár remek fülbevalót talált, a melyek még a Kr. előtti második évezredből valók voltak. Az olasz, spanyol, szláv és keleti nők, valamint az összes európai nemzetek hölgyei többé-kevésbé viselnek fülbevalót. Egyes népeknél szokás, hogy a férfiak is kis arany-, vagy ezüst-lemezt viselnek a fülükben, a mely állítólag szem betegségtől óvja meg őket. Kifogásolandó rossz szokásnak kell nyilvánítanunk azt, hogy a kis leányok fülét átfúrják, annál is inkább, mert ezt az „operációt” jóformán kizárólag a hozzánem értő laikusok végzik. Ilyen esetben orvoshoz kell fordulni, a ki gondoskodik arról, hogy a szúrt sebbe semmiféle idegen anyag belé ne kerüljön s így mindenféle fertőzésnek eleve gátat vet.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratos levelekre nem ad, levélben pedig csak igen kivételes olykorokban válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatunk kérdésekre csak az esetben válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelen-

tőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előrebocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdézősközléseknek eleje vétséssék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

Sz. M. csendőr Ruszkabánya. Nem kell visszafizetni; de az időleges nyugállományban töltött idő nem számítatik be.

F. P. csendőr Kápolna. Attól függ, van-e igényjogosultsági igazolványa? Ha igen, akkor van igénye, ha nincs és mégis kinevezték, az az ő szerencséje.

B. J. 2200 kor. végkielégítés illeti meg.

T. K. 1. Türelem! Nem az ön czikke az egyedüli, a mely már régen közlésre vár. Kár reklamálni. 2. Igen. 3. Nem tudunk, a kerület tartja nyilván. Bélyeget lapunk javára fordítottuk.

L. M. Ha jó minőségűje van és rokkantságát előidézott betegségét a csendőrségi szolgálat teljesítése közben, vagy következtében kapta, akkor előreláthatólag igen. Kérvény a honvédelmi minisztériumhoz közvetlenül terjesztendő elő.

D. S. csendőr Alvincz. 1., 2., 4., 5. Igen. 3. Olvassa el lapunk 25. számának „Hírek” rovatát.

Petrőczy őrs. Pályázhatnak, felvételük azonban — tekintettel törődöttségükre aligha történik meg.

1212. Blm Sándor czégnél, Budapest, IV. váci utca 15. a hol az írást is megtudja.

S. J. csendőr, Zernest. Helytelen; a kapott parancs ismétlődő.

Gyulán M. 1. Pontos előfizetőnek pontosan jár lapunk. 2. A VII. kerületnél. 3. Jekel- és margitfalvi Jekelfalussy Lajos úr őrnagyméltósága. 4. Előreláthatólag igen. 5. Minden csütörtökön d. e. 10—12 óráig. 5. Körner Károly m. kir. csendőr-őrnagy úr.

P. J. csendőr Gáva. Felvétel nincs igényjogosultsági igazolványhoz kétféle.

T. G. csendőr Mohol. Folyósítást kérje szolg. uton 1909. jan. hó 15-től.

F. járórm. Hevesi, Szentpétery és Csidei nem; a többi igen. Ön előtt még négyen vannak.

G. J. (Olvasatuk panaszos levelét, tanácsunk a következő: „hallgatni és tovább szolgálni!”). Ön értelmes és ügyes ember kell hogy legyen, mert máskülönbem nem lett volna ily rövid idő alatt önálló őrsparancsnok. Hibát követett el, a mely maga után vonta a büntetést! Ezen nincs mit csodálkozni. Elkeereledeere ok nincs. Most Önnek újból he kell igazolni azt, hogy hibáját jóvá tudja tenni. — Elhiezsziuk, hogy nehéz a helyzete. Örüljön azonban annak, hogy szigorúan bánnak Önnel, mert az csak annak a jele, hogy előljárói még törődnek vele. „Abányezor a kerék le, annyiszor fel is.” Katonához méltóan fogadja most a rosszat; mihelyt előljárói látják azt, hogy ügyhuzgalma révén újból bizalomra méltó, megváltozik helyzete s akkor a jót annál jobban meg fogja becsülni. Minden büntetésnek van határa. Tiszti előljárói nem felelkeznek meg önről. Ha őrsparancsnok igazságtalannul jelentette fel, akkor abból Önnek kellomotenésege nem lesz. Ebben a kellometlen helyzetben mutassa meg azt, hogy igen is alkalmasnak tartja önmömagát a fontos őrsparancsnoki állásra, most kell megmutatnia, hogy jó katona létere panaszos szó nélkül el tudja szonvedni hibája követkeyményeit s emellett mégis becsületesen és a tett esküjéhez hívon, teljesíti kötelezettségét. Ezt az utat köveesse, így ér leghamarabbi czélt.

9999. Az ingyen oltatás czimü czikke igen jól van megírva és tanulegős is, de nagyon is kényes természeténél fogva és mivel három különféle utasítást unkanak is megvan az ettől való óvakodásra a figyelmeztetés — nem közölhető.

T. J. őrsz. Némethogván. Beküldött czikke, igen sok stílusgege miatt hiánya miatt, közlésre át nem dolgozható. Küldje be a loirt hünczelekményre vonatkozó fogalmazványt, abból átlógolozzuk s mint igen érdekes esetet közölni fogjuk.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. bonvédelmi miniszter ur rendeletére a m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Bátorfi Vincze cz. őrmester, a közbiztonsági szolgálat terén általában, de különösen kóbor cigányok által elkövetett bűncselekmények kinyomozása és a tettesek kézrekerítése körül kifejtett körültekintő, fáradságos és eredményes tevékenységeért.

A m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által: Zsabka József csendőr és Mózer József csendőr cz. őrsvezető egy ember életének a vízbeulás veszélyétől való megmentése körül kifejtett bátor, elszánt és tapintatos eljárásukért.

Palatinusz János járásőrmester, Dezső Sándor hadapród őrsvezető cz. őrmester, Szalai István és Pallag Károly csendőr cz. őrsvezetők, Kozma Dávid és Danihel Kornél csendőrök, a Komárommegye területén hosszabb időn át garázdálkodott Kovacsik József rablógyilkos kiderítése és elfogása körül tanusított észszerű, buzgó és fáradságos szolgálataikért, továbbá Angyal István és Geszti Sándor csendőrök egy gyilkosság tettesének kiderítése és elfogása körül tanusított gyors, észszerű és eredményes tevékenységükért.

Podkoniczky György őrsvezető, egy tűzvész alkalmával, a tüzoltás és vagyontmentés körül tanusított gyors, bátor és fáradhatatlan tevékenységeért.

Kovács Sándor és Modródszki József járásőrmesterek Karkesz Nándor, Temesi István, Szabó Zsigmond és Szalai Károly cz. őrmesterek, Chmela Rezső, Csépi Kálmán, Herczeg György és Árva István őrsvezetők, Heiszer József, Tőke Lajos, Szennai István, Springenszeisz György, Csuka Miklós, Csunderlik József, Vitéz Miklós és Kertész János cz. őrsvezetők, Jepure Vazul, Nagy János II., Jánoska Pál, Fülöp Mihály, Fedor Ádám és Klimó András csendőr cz. őrsvezetők, Nagy Károly II. és Pécs Ferencz csendőrök, a közbiztonsági szolgálat terén utóbbi időben kifejtett kiváló szorgalommal párosult eredményes tevékenységükért.

Előléptettek:

1909 augusztus 1-ével:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában: Bajkó Ferencz és Waller Károly czimz. őrmesterek, őrmesterekké;

Nagy Vendel csendőr, cz. őrsvezetővé, 1908 május 15-iki rangszámmal;

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában: Fabich Frigyes, Berkes Nándor, Miklós István, Németh

Mózes és Szakács Károly czimzetes őrsvezetők, őrsvezetőkké;

az öt évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

Pengő János csendőr, csendőr czimzetes őrsvezetővé; a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Kossa Géza csendőr czimz. őrmester, őrsvezető cz. őrmesterré;

Bedőcs János, Sári Mihály, Stahl József, Dózsa Bálint, Rácz György, Bándli Károly, Reiter István, Kettner Lőrincz, Vaszari József, Lázár Alajos, Csontos Antal, Székely Ferencz és Páris Lajos cz. őrsvezetők, őrsvezetőkké;

az öt évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

Knorr Sándor csendőr csendőr czimz. őrsvezetővé; végül:

1909 július 20-ával:

a m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Kiss András csendőr czimz. őrsvezető czimzetes őrsvezetővé.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi II. osztályú katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Németh Fábrián cz. őrm., 1909 jul. 27-ével.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Hajdu Ferencz, Andréka Vazul, Mihály László, Vajda György, Molnár István, Gergelyi János, Gilányi István, Mátyus János, Szabó Ferencz, Balázs Vincze, Fábrián Dénes, Román György, Urics János, László Miklós, Balla Sándor, Pongrácz György, Orbán Gergely, Szakács Dániel, Tóth Sándor, Soós István, Imre Miklós, Nagy Bálint, Kádár András, Szép Mihály, Nagy Imre és Csibi Zsigmond, továbbá:

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Policsek István, Magyar Ede, Takács Lajos I., Sebadi József, Nagy Kálmán, Tóth György II., Szabó Ferencz, Mandl József, Kálóczi György, Kardos József I., Laki Mihály, Szakala András, Pintér Vincze, Oszvátb Gábor, Kaszás József, Gerecs János, Németh István és Élő János csendőrök.

Lovaglási jutalomdíj.

A m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában:

D. Nagy József cz. őrmester 1, Székely Ferencz cz. őrsvezető és Bimbó József csendőr 3—3 darab 10—10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesítették.

Jutalmazások.

A m. kir. bonvédelmi miniszter ur a folyó évi 72,359. és 72,367/16. számú rendeleteivel a csendőrségi és a Török Ferencz-féle jutalmazási alapokból az alább

következő csendőrlegénységnek, augusztus 18-án, mint az Ő császári és apostoli királyi Felsége legmagasabb születése napján kifizetendő, alábbi jutalomdíjakat adományozta:

I

A m. kir. és a m. kir. horvát-szlavon csendőrségi jutalmazási alaplól:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Szabó Áron őrm. 20, Albert János cz. őrm. 30, Oltea Vazul, Menyhárt Ferencz és Csibipál Antal csend. cz. őrv. 20—20, Csörgő Péter csend. 40 és Portik József csendőr 20 K-t;

a m. kir. II. számú csendőrkerület állományában:

Majer Pál cz. őrm., Salzer Adolf őrv., Lakner Antal és Pauli József cz. őrv., Kocsis Lázár és Bauer Ádám csend. cz. őrv. 20—20, Fábian Imre csendőr 40 és Dumitru György csendőr 30 K-t;

a m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Polgár György őrm. 20, Sass Károly cz. őrm. 30, Csala Ferencz és Csánádi József cz. őrm., Markovics Horváth Mihály, Benedek Mihály és Vázsonyi János cz. őrv., Gáspár Miklós csend. cz. őrv. és Kis József csendőr 20—20 K-t;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Szücs András, Erőss Imre, Péter Péter és Huszti András cz. őrv. és Kovács József csend. cz. őrv. 20—20, Somogyi Benjamin csend. cz. őrv. 40, Spiller Ernő csend. cz. őrv. 30, Borogyi György csend. cz. őrv. és Nobik József csendőr 20—20 K-t;

a m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:

Szalai Károly cz. őrm. 30, Turi János cz. őrm., Malinka Barnabás cz. őrv., Diósi Rezső, Rapos János és Bondor Imre csend. cz. őrv., Vida Antal és Likó József csendőrök 20—20 K-t;

A m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában:

Kercsmár Lajos cz. őrm. 20, Németh V. József cz. őrv. 26, Vaszari József, Mészáros György, Jankó I. Imre, Tóth Kálmán és Róth Antal cz. őrv. és Kóbor István csend. cz. őrv. 20—20, Kovács György csend. 30 és Elek Lajos csendőr 20 K-t;

a m. kir. VII. sz. csendőrkerület állományában:

Lőrinczi Lajos őrv. és Tatár Mihály cz. őrv. 20—20, Kovács Simon csend. cz. őrv. 30, Ferencz Dénes és Feleki Miklós csend. cz. őrv., Ulmandinger Károly és Absrus János csend. 20—20 K-t;

a m. kir. VIII. sz. csendőrkerület állományában:

Marton Gyula járásörm., Stevlik József, Vincze Béla és Fejős Lajos őrv. és Cseh Dénes cz. őrv. 20—20, Sipos András csend. cz. őrv. 30, Czimmermann Ernő és Bodnár Lajos csend. cz. őrv. 20—20 K-t.

Névváltoztatás.

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Kajtár Ambrus csendőr cz. őrv. vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 július 10-én 80,753/VI-a. szám alatt kelt engedélye alapján «Károlyfi»-ra változtatta.

Sioptereanu Trifon próbacsendőr vezetéknévét a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 július hó 2-án kelt 52,564/VI-a. számú engedélye alapján «Sófalvi»-ra változtatta.

PÁLYÁZATOK.

Egy szolgai állás a bécsi cs. éskir. consuli akadémiánál. Fizetés 1000 korona, 330 korona működési és 220 korona akadémiai pótlék. Természetbeni ruházat. Hat havi próbaszolgálat. Kérvények a bécsi cs. és kir. consuli akadémia igazgatóságához 1909. évi szeptember hó 15-ig.

Egy irtóki állás a nagyváradi kir. ítélőtáblánál. Fizetés 1400 korona. Lakpénz 640 kor. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiszkolai osztály. Kérvények a nagyváradi kir. ítélőtábla elnökéhez 1909. évi szeptember hó 5-ig.

Egy irtóki állás a sárkányi kir. járásbírósnál. Fizetés 1400 korona. lakpénz 400 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgálat igazolása. Négy középiszkolai osztály. Telekkönyvi vizaga. Kérvények a brassói kir. törvényszék elnökénél 1909. évi szeptember hó 7-ig.

Egy hivatalozgalmi állás a németújvári m. kir. adóhivatalnál. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz pótlékkal 160 korona. Ruhailletmény 100 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények a szombathelyi m. kir. pénzügyigazgatóságához 1909. szept. 15-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára.

Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban.

Szives tudomására hozzuk az érdeklődőknek, hogy a kiadásunkban megjelenő Csendőrségi Lexikon 2-ik kiadása jövő hó folyamán fog megjelenni